

Izhaja :  
vsako sredo popoldne  
in soboto zjutraj.  
Stane za celo leto 15 L.  
" pol leta 8 " "  
" četrt 4 " "  
Za inozemstvo celo leto  
35 L.  
Na naročila brez do-  
postane naročilne se ne  
moremo ozirati.  
Odgovorni urednik:  
Polde Kemperle.

# GORIŠKA STRAŽA

Št. 18

V Gorici, v sredo 4. marca 1925.

Leto VIII.

Ne frankirana pisma se  
ne sprejemajo. Oglasi  
se računajo po dogovoru  
in se plačajo v naprej.  
List izdaja konsorcij  
„GORIŠKE STRAŽE“  
Tisk Zadruga tiskarne  
v Gorici  
Riva Plazzetta št. 18.  
Uprava in uredništvo:  
ulica Manell št. 5.  
— (prej Scuole). —

## Kje ste bili v dneh nesreče?

Slovenski komunisti pripovedujejo v »Delu« že par let, da so oni najbolj revolucionarna stranka na svetu. Oni so edini, ki se borijo pogumno in junaško proti kapitalizmu in vsem kapitalističnim strankam. Za osvoboditev delovnega ljudstva so oni pripravljeno vzeti tudi orožje v roke in prešli za slovenski proletarijat svoje kri na barikadah. Proti fašizmu se ne upa zato v naši deželi nihče tako neustrašno in ogorčeno boriti kakor slovenski komunisti.

Tako govorijo, tako pravijo, tako pišejo.

V politiki pa ne zadostuje beseda; besede so brez pomena, so prazna slama, ako jim ne sledijo dejanja. Bog obvaraj narod, ki bi sodil stranke po besedah in po kriku, katerega delajo!

Potisimo torej v stran besede in ogledimo si delo, da spoznamo resnično podobo slov. komunistov.

Kakšna je bila junaška borba, ki so jo vodili komunisti proti fašizmu pretekli dve leti v naši deželi? Prilike so imeli komunisti dovolj, braniti požrtvovalno in neustrašno naše ljudstvo pred krivicami fašizma. Saj so slovenski kmetje in delavci preživljali tedaj najbolj temno dobo po svetovni vojni! V deželi so se vršila nasilstva, ljudstvo je bilo zatirano, bilo je zapuščeno, strah je polnil mesta, vast in trge. Kako so zamislili in vršili tedaj slovenski komunisti svojo borbo proti fašizmu? Prvo kar smo opazili, je bilo to, da so jo slov. komunistični voditelji pobrisali iz dežele. Prvi je vzdignil svoje pete junaški prvobornik slovenskih komunistov inženir Gustinčič. Šel se je bojevati na Dunaj. Drugi so jo urezali čez morje in se za naše kmete in delavce neustrašno borili v Ameriki. Kar jih je ostalo doma, so se potuhnil, se skrili v varno zatišje, pobegnili iz javnosti. Nikjer jih ni bilo videti, nikjer nisi slišal njihovega glasu. V času, ko so nas fašisti preganjali in

pretepali in je naše ljudstvo preživljalo najbolj temno dobo svoje politične zgodovine, so se slovenski komunisti skrivali za grmom. Le povejte, slovenski kmetje in delavci, kaj so naredili za vas komunisti v času nesreče! So se li vzdignili v boj, ko je fašizem vničil našemu ljudstvu slovensko šolo? Ne! So li vstali na noge, ko so fašisti razpuščali slov. občine in metali na cesto slov. delavce in uradnike? Ne! Na koga ste se obračali, ko so vas fašistovski oblastniki tlačili in zadirali? Na komunistične voditelje? Ne! Njih ni bilo nikjer! Oni so molčali, oni so varovali svojo kožo! Ko so prišli nad naše delovno ljudstvo dnevi nesreče, so slovenski komunisti sramotno ubežali, se kot plašni zajci trepetaje pokrili. Ali ste jih videli za časa zadnje volilne borbe? Koliko shodov so imeli v deželi? Niti enega! Potni struhu so se skrili pod zemljo. Na koga so tedaj streljali fašisti? Kdo se je izpostavil njihovim puškinim kopitom? Komunisti? Ne! Oni so bili na varnem, oni so se skrivali.

To je njihova junaška borba proti fašizmu, to njihova požrtvovalnost za naše ljudstvo! Stranka, ki piše, da je najbolj revolucionarna, najbolj pogumna politična organizacija na Primorskem, se je izkazala v času nesreče in stiske za najbolj bojazljivo in najbolj slehavo stranko v deželi.

Gorje ljudstvu, ko bi v dneh nesreče imelo kot zaščitnike in branitelje slovenske komuniste.

Ko imajo moč, tedaj vpijejo in kričijo. Ko stopi pa na plan močan sovražnik in se je treba za ljudstvo žrtvovati in zanj trpeti, tedaj se slovenski komunisti umaknejo ter prepuste ljudstvo svoji usodi. Takih prijateljev — neprijateljev slov. kmetje in delavci ne potrebujejo. Kdor nas ni poznal v dneh nesreče, ta naj se zgubi tudi danes izpred naših oči, ker ga ne poznamo in ne maramo!

## Kaj se godi po svetu?

Danes se vije po ulicah nemške prestolice tih, a veličasten pogrebni spreved. Nemški narod stopa za krsto enega svojih največjih mož. Nemčija je izgubila svojega prvega predsednika Friderika Eberta. V soboto ob 10. uri in en četrt je izdihnil svojo dušo mož, ki je vodil po padcu oholih Hohenzollerncev nemško državo v najtežjih dnevih.

### Od sedlarja do „cesarja“.

Friderik Ebert je bil rojen 4. februarja l. 1871 v poremskem staroslavnem Heidelbergu. Njegov oče je bil preprost krojač, ki ni mogel postati malega Friderika v šole, da bi postal kaj več. Po dokončani ljudski šoli se je moral iti učiti sedlarstva. Ko je odslužil vajeniška leta, je po kratki šegi šel na potovanje. Tako je preromal križem vso južno in zapadno Nemčijo in je nazadnje prišel v Bremen, severonemško mesto ob Vzhodnem morju. Tu se je tudi ustavil in se vdajal za tedenskih 25 mark kot poročevalec pri listu »Bremer Bürgerzeitung (bremenski meščanski list)«. Posebno sta ga tedaj zanimali socialna politika in narodno gospodarstvo. L. 1900 ga je že socialistična stranka izvolila v mestni zastop. Tu se je odlikoval s svojo priprostostjo in tihim vztrajnim delom. To je nje-

ga, hudega nasprotnika vsakršne demagogije, zelo približalo priprostim delavskim množicam, ki so skromnega moža izvolile l. 1905 na zborovanju socialne demokratske stranke v njeno vodstvo kot tajnika. Tedanjemu vodji socialnih demokratov Avgustu Beblu se je zdel bremenski urednik Ebert vse premalo odločen in ga ni dosti vpošteval. Toda njegovo vztrajno delo in poštenje sta mu utrla l. 1912. pot v državni zbor. Leto kasneje, po Bebluovi smrti, je bil pa dvignjen na prvo mesto socialistične stranke.

Na tem mestu ga je dohitela svetovna vojna. Tudi on je glasoval za vojno, ker je mislil, da bo z vojno proti caristični Rusiji služil ideji svoje stranke. Ko je ob bližajočih se znakih poraza osrednjih velesil nastopil kabinet princa Maxa Badenskega, so vstopili v vlado tudi socialisti. Nem. cesarstva tudi to ni rešilo. Čete so se valile od Somme in Marne v neredu proti Renu. Tedaj sta socialistična voditelja Ebert in Scheidemann svetovala državnemu kancelarju naj cesar Viljem II. odstopi. To se je tudi zgodilo 9. novembra l. 1918. Ebert je prevzel državno kanclerstvo. Spartakisti t. j. ljudje, ki so hoteli potegniti Nemčijo v zmedo najhujše boljševi-

ške revolucije in nacionalisti, ki se jim greben še ni upognil po tolikih ponižanjih, so hoteli vreči zmernega Eberta. A bilo je vse zaman. Narodni zbor, ki se je sestel 11. februarja 1919 v Weimarju je z 277 glasovi od 379 dvignil nekdanjega sedlarskega pomočnika na mesto mogočnega imperatorja Viljema II. Hohenzollerna.

### Rešitelj Nemčije.

V najtežjih dnevih, ko so butali ob nekdanjo mogočno Nemčijo valovi njenih zakletih sovražnikov in so jo lastni sinovi izdajali, je Ebert ubral srednjo pot in zaklical, da hoče bodočnost domovine graditi na delu vseh poštenomislečih strank. Bil je zato, da vržejo Nemci raz sebe plašč narodnega napuha in se spora-zumejo s svojimi sosedi. Povdarjal pa je pri tem, da mora ostati domovina neokrnjena. Dejal je, da je Nemčija pripravljena plačevati odškodnino, a ji morajo velesile pustiti tudi še možnost, da lahko živi. S takim nastopanjem je pridobil zase vse zmerne šloje. Stal je izven vsake strankarske borbe. V najkočljivejših vprašanjih so se zatekali politiki po končno odločitev k »očetu Ebertu«, kot so ga splošno imenovali. V sled njegovega spravilivega in poštenega obnašanja so ga visoko cenili tudi zastopniki tujih držav; zato ni malo doprinesel k rešitvi Nemčije, ko se je pogrezala in rušila na vseh mejah. To je občuti dobro ves narod. S strahom gleda kakšni temni oblaki se zbiraio nad Nemčijo, ko bo vtonila senca prvega predsednika nemške republike v grobnici njegovega rojstnega mesta Heidelberga.

### Nemčija zopet na razpotju.

Bravcem »Goriške Straže« je še gotovo dobro v spominu, kako se je v decembru lanskega leta Nemčija trudila, da bi prišla do svoje trdne vlade. Vodilni nemški parlamentarni skupini socialistična in nemško nacionalna sta, smo dejali, kakor ogenj in voda. Trdne večine ni bilo mogoče ustvariti v berlinskem parlamentu.

Že ta kriza je pokazala, da je narod ločen izza rojstva nemške republike v dva skoro enako močna tabora: v republikanski in monarhistični, ki še vedno sanja o stari slavi Nemčije pod pruskimi cesarji. V borbi teh dveh taborov za dušo nemškega ljudstva je vstal umrl Ebert in odločno vstavil naval s skrajne levice. Moral je s strojniki zadušiti boljševiški upor Spartakistov. Kri Liebknechta in Rose Luxemburg, dveh voditeljev, je pordečila berlinski tlak. Padla sta za idejo revolucije, ki jo je hotel zaenkrat zmerni in uvidevni Ebert še Nemčiji prihraniti. To so pa desni reakcionarci smatrali za slabost mlade, demokratske ljudovlade in so poslali na ulico znana nacionalna voditelja Hitlerja in Kappa, da priborita monarhijski prosto pot. Tudi ta poskus se ni obnesel vsled odločnosti in uvidevnosti pokojnega Eberta. Pri zadnjih volitvah je sicer skušal kancler Marx, pristaš katoliškega centra, izčisti razmere med obema glavnima nemškima strujama. Poskus mu ni uspel; moral je odstopiti in državni predsednik Ebert je moral potrditi za državnega kancelarja dr. Lutherja, ki sicer ni vpisan v nobeno stranko, a so vendar nacionalni desničarji bili z njim zelo zadovoljni.

Boji in tekmovanje velikih strank so se že ob odprtem grobu umrlega predsednika razvneli v vso srditostjo. Vsaka skupina tišči v ospredje svojega kandidata za Ebertovega naslednika. Francija, Anglija in vse okolne države, ki jim je dosti ležče na

tem, ká bo postavljen za krmarja Nemčije, se vprašujejo, kam bo nemška država krenila. Ali bo šla po sedanjih poti spravilivosti, priznanja reparacij in mirnega sožitja z vsemi sosedi, ali jo bodo nacionalisti tirali v skrajno zagrizenost in sovraštvo proti vsemu kar ni nemško. Vprašanje nemškega nasledstva straši posebno v Parizu na Quai d'Orsay (v tej ulici se nahajajo palače francoskih zunanjih uradov), ker se boje, da pridejo do besede nacionalisti, ki vedno obračajo oči na jugozapad v Alzacijo in Loreno, ki ju je Francija odtrgala od Nemčije.

Vsa Evropa, lahko rečemo, čaka z napetostjo, kako bodo izpadle volitve državnega predsednika, ki se bodo vršile najbrže 26. aprila. Volivno pravico imajo vsi možki in ženske, ki imajo več kot dvajset let. Volivni boj bo tak, kakršnega še ni doživela zlepa kaka evropska država. Nemško ljudstvo bo moralo pokazati svojo politično zrelost. Ne bo se smelo cepiti na 35 strank kot v lanskih državnoborskih volitvah, ampak se odločiti le za dvoje: za republiko ali monarhijsko. 26. aprila bo nekak ognjeni krst mlade nemške republike.

Stranke že postavljajo svoje kandidate. Republikanski blok sam, to so socialdemokrati s svojimi 131 poslanci, katoliški centrumaši z 69 poslanci in demokratje z 32, se še ne more zediniti za enega kandidata.

Največkrat se čuje ime prejšnjega državnega kancelarja dr. Marxa, ki je katoliški centrumaš. S tem pa ne soglašajo popolnoma socialdemokratje in se bolj ogrevajo za sedanjega predsednika državnega zbora Loebeja ali pa za bivšega pruskega ministrskega predsednika Otona Brauna. Tretja odločna republikanska stranka ima tudi svojega kandidata v osebi hamburškega senatorja dr. Petersena. Gotovo pa je, da se bodo morale stranke, ki imajo sorodna načela zediniti za enega kandidata. Ni izključeno, da bo ta ravno dr. Marx, odkrit in pošten politik, po svojem značaju najbolj podoben umrlemu Frideriku Ebertu. Tuje velesile bi ga tudi ne odklanjale.

Desničarji, to so nemški nacionalci, ljudska stranka in Ludendorffovi fašisti, še iščejo kandidata. Najbolj jih vlečejo generali in tesni Viljemovi prijatelji Hindenburg, Mackensen, veliki admiral Tirpitz, skrajno nemško zagrizeni grof Westarp in podobne veličine. Zunanji minister Stresemann pa meni, da ne smejo nacionalisti takoj z barvo na dan in se zato trudi za kandidaturu sedanjega državnega kancelarja dr. Lutherja, ki plava lepo po sredi med vsemi.

Težka industrija hoče tudi svojega človeka za državnega poglavarja. Po umenju veletovarnarjev in veleban- kirjev bi bil zanje najbolj primeren dr. Cuno. Ta politik, vodja največje nemške paroplovne družbe, jo je pa s svojo denarno politiko tako zavozil, da nima dosti izgledov, da bi zmagal.

Komunisti se ne nagibajo ne na eno ne na drugo plat. Sami pa se nimajo pripravnega človeka, ki bi ga predstavili delovnim množicam. Zato še čakajo, kakšno razpoloženje bo nastalo med ljudstvom; potem se bodo odločili.

Volilci bodo imeli žal, več kot dovolj izbire, če se ne bodo razni slavnati kandidati umaknili. Dan volitev v Nemčiji bo pokazal ali bo nemška zemlja postala vzor demokratizma in bo jamčila za mir v srednji Evropi ali bo le pomagala razpihati tlečo žerjavico sovraštva med narodi v nov zubel.

# DNEVNE VESTI.

## Vojnim oškodovancem!

Vsled razburjenosti, ki je vsled novih odlokov glede vojne odškodnine in izplačila rekvizicij, zavladala po deželi, pričakujejo naši čitatelji z gotovostjo, da jim bo današnja »Straža« prinesla popolno jasnost. Te jasnosti, žal, danes se ne moremo podati. Vprašanje je zelo težko in odvisi od nje pravilne rešitve velika korist ali o-gromna škoda naše dežele. Da imamo prav in da se trenutno se ne moremo spustiti v podrobnosti, dokazuje članek odv. dr. Oktavijana Kagusa iz Grudeža v »Piccolo« z dne 3. t. m., v katerem med drugim pravi: »Razburjenje in nejasnost sta zavladala pred vsem radi negotovosti uradov, ki vlada pri navadnih davkarjih, prelekturah ter celo pri merodajnih ministrstvih: finančnem in notranjem«!

Opozarjamo pa čitatelje, naj za danes skrbno prečitajo članek, ki ga prinašamo v gospodarskem delu našega lista!

## Povejte, kam ste deli milijone!

Kakšni prijatelji kmetov in delavcev so komunisti, so dokazali pri Čergu s tem, da so požrli ubogim vojnim oškodovancem par milijonov njihovega težko prislužena denarja. Kam so šli milijoni? V čigave žepe je zlezlo premoženje revnega ljudstva? Na ta vprašanja bi morali komunisti odgovoriti! Odgovoriti bi morali jasno in točno pred vso javnostjo! Toda komunisti potuhnjeno molče, iz njihovih ust ne slišiš ene besede o milijonih. Kaj bo Čerg? — pravijo. Glejte, kmetje in delavci, kaj se je godilo v srednjem veku! Katoliška cerkev je dala oslepiti učenjaka Galileja, borila se je proti znanstvu, bila je nasprotna celo Matiji Gubcu. V srednjem veku so pekli in cvrli na grmadah nasprotnike vere. Glejte, kako živi papež v Rimu, glejte, kakšno knjigo je napisal škof Jeglič za žene in neveste! Ko bereš te neumnosti v »Delu«, se primčš kar za glavo. Ne, gospodje komunisti, ljudstva ne boste farbali. Vedite, da ne gre pri Čergu ne za srednji vek, in ne za grmade, ne za Galileja in ne za Gubca, ne za papeža in ne za Jegličevo knjigo ženinam in nevestam, temveč za veliko zlodejstvo nad našim ljudstvom, gre za težke milijone, ki ste jih požrli ubogim slov. kmetom.

Povejte, v čigave žepe je šel denar, povejte, kdo je vzel kmetom hiše in se najedel njihovih žuljev.

O tem pišite, na to odgovorite, gospodje komunisti!

## Petletnica smrti.

Letos je preteklo pet let, odkar je zatisnil svoje oči dr. Pero Rogulja, ki je bil na Hrvaškem najodličnejši in najdelavnejši Krekov učenec. Z Roguljo pričanja na Hrvaškem katoliški pokret; on je osnoval »Pučko (ljudsko) stranko« in se je vrgel z vso vnebo v boj na gospodarsko-zadružnem polju. Njegov spomin živi še danes med Hrvati.

## Krščanska požrtvovalnost.

Kakor je bravec že znano, je začel sedanji francoski prvi minister boj proti katoliški cerkvi. Predvsem je hotel zadati smrtni sunek verskemu pouku v šolah. Francoski katoličani so sprejeli ta boj neustrašeno. Ker nimajo otroci katoliških staršev več verskega pouka, se je združilo preko 70.000 žen in deklet v zvezo katehistin, ki poučujejo prostovoljno otroke v katekizmu. Papež je dal tej junaški četi svoj blagoslov. Zaman butajo valovi svobodomiselnosti ob Petrovo skalo.

## Kmalu se naveličajo drug drugega.

Pravijo, da ni nikjer toliko razporok kakor na Ogrskem. Pred vojno se jih je od tisoč parov razporočilo 50. Sedaj se je pa to število potrojilo. Navadno se razporoče med tretjim in

petim letom zakona. Zakonske zveze se po večini najprej naveličajo takozvani »boljši« krogi. Med kmečkim ljudstvom ni te navade. Kmet je še vedno steber vseh držav.

## Najlepši spomenik.

Baje bo razglašeno 29. julija t. l., ko bo kralj praznoval petindvajsetletnico svojega vladanja, splošno pomiloščenje.

## Ni baš malo.

Italija je s prvim januarjem letošnega leta dolgovala Angliji še 577 milijonov funtov šterlingov.

## Kulturni boj na Češkem.

Že večkrat smo pisali kako razburjenje je povzročilo pastirsko pismo slovaških škofov, kjer prepovedujejo katolikom članstvo pri brezverskih komunističnih in socialističnih organizacijah. Vsled tega pa je nastala tudi nevarna kriza v vladi, kjer sede tudi voditelji češke ljudske stranke. Svobodomiselnih stranke zahtevajo naj se ostro kaznujejo vsi duhovniki, ki so brali s prižnic dotični pastirski list. To hočejo spraviti tudi pred parlament. Vodja ljudske stranke minister Šramek se pa temu odločno upira. Nevarnost je, da se vlada razbije. To pa ni tudi svobodomiselnim strankam všeč, ker so same po številu prešibke, da bi vladale. Zdaj iščejo izhoda iz te zagate.

## Hudičev zrakoplov.

Človeški možgani so pa res iznajdljivi za ubijanje. Strahovita orožja in kemikalije svetovne vojne še niso dovolj učinkovita za plavalso zver. V Angliji so zgradili letalo, ki se bo samo brez pilota krmarilo in na določenem mestu metalo bombe in strupene pline. To bo prav peklenko orožje, ki se mu ne bo mogoče ustavljati.

## Nasprotnik španskega diktatorja.

Španski samodržec Primo de Rivera je že nalezl na močnega nasprotnika, izmed generalov se mu ni nihče upal nasprotovati. Zdaj je pa proti njemu očitno nastopil general Berenguer. Ko se začne armade cepiti, je konec generalskih vlad.

## Judovsko kraljestvo.

Ljudje so vedno čakali, kdaj bo prišel Mesija in ustanovil judovsko kraljestvo na zemlji. Zdi se pa, da so se zdaj že naveličali čakania. Hočejo si kar sami ustanoviti svoje kraljestvo in sicer v Palestini. Preteklo leto se je naselilo v sveti deželi nad 12 tisoč novih Judov. Vsi judovski priseljenci so precej bogati in so dobili v svoje roke že vso trgovino in vodilna mesta. Angleški podkralj v Palestini sir Samuel Herbert je tudi Jud in jih v njihovem stremeljenju podpira. Pri mohamedanskih Arabcih pa povzroča to nastopanje vročo kri in se mu ostro protivijo.

## Spomenik latinskemu pesniku.

Prebivalci mesta Mantove v zgornji Italiji so sklenili, da bodo zgradili v spomin latinskega pesnika Virgilija veličasten spomenik. Stari rimski pesnik se je namreč rodil v prvem stoletju pred Kristusom v tem mestu. Mantovanci res vzorno spoštujejo svoje velike može. Skoro da so že nekoliko prepozno obudili spomin na nekdanje dni.

## Zadružništvo v Sloveniji se širi.

V preteklem letu so osnovali v Sloveniji 57 novih zadrug; in sicer: 17 kreditnih, 8 konsumov, 9 elektran, 5 stavbenih, 4 mlekarске, 4 za agrarno reformo in 14 raznih. Prenehalo pa je v letu 1924. trideset zadrug. Po večini konsumov. Tudi med prunorskimi Slovenci bi morala zadružna misel prodrati v zadnji kotiček!

## Reveži.

Belgrajska vlada je povišala plače svojim poslanikom. Washingtonski poslanik dobiva mesečno pol milijona kron, v Parizu 400.000, v Rimu in

Berlinu po 200.000 kron. Uboga uradniška para pa mora preživljati sebe in družino s poprek 7000 kronami mesečno.

## Prostaško ocenjevanje.

Znani zgodovinar profesor Dane Gruber je pred kratkim napisal zgodovino Istre. Pridejan je lep pregled narodnega preporoda, spisani od prof. Spinčiča. Ta strokovnjaška knjiga je tako razburila glavno tržaško snoparsko glasilo, da bruha že par dni strupene članke polne onemogle jeze iz sebe. Pravi, da ta knjiga sramoti Italijo, najbrže ker nepristransko opisuje, kdo je živel, se bojeval in umiral v tužni Istri. Članki, ki jih omenjeni list prinaša ne bi spadali niti v najbolj prostaški list. Gospodje okrog »Popola di Trieste«: plemensko svraštvo še ni spričevalo za znanstveno delo in pošteno kritiko!

Zasedanje poslanske zbornice se prične po najnovejši odločitvi min. predsednika v ponedeljek dne 9. t. m.

## Mestne novice.

### Nogometna tekma.

Zadnje nedeljo se je vršila na goriškem nogometnem igrišču v ulici Lanthieri tekma med moštvom »Pro Gorizia« in moštvom »Fiume« (Reka). Izid je bil 2:0, zmagala je torej »Pro Gorizia«. Igra obeh moštev je bila zelo elegantna in je stala v telmičnem oziru na višku. Če bi ne bil prostor vsled deževja tako blaten, bi bila nudila še več užitka. Mnogobrojno občinstvo je obe moštvi navdušeno pozdravljalo.

# GOSPODARSTVO.

## Vojna odškodnina in terjatve nasproti Avstriji.

Pred kratkim smo poročali v »Gor. Straži«, da se morajo do 24. aprila 1925. prijavit prefekturi v Trstu, oziroma italijanskemu poslaništvu na Dunaju, vse terjatve nasproti Avstriji. Priobčili smo tudi primeren vzorec, ki služi za prijavo vseh terjatev nasproti Avstriji, razven terjatev, ki jih naštevata točka c) člena 3. dogovora med Italijo in Avstrijo, oziroma Ogrsko. Točka c) imenovanega člena navaja: terjatve, ki so nastale vsled vojnih dajatev, oziroma vsled prisilnega vojnega dela (prestazioni di guerra di opera e di cose) in vsled vojaške stanarine (allogi militari).

Te terjatve bi se morale prijavit tudi do 24. aprila 1925. in sicer finančni intendanci v Trstu.

Opozorili smo vojne oškodovance tudi na okrožnico, ki jo je razposlala tržaška finančna intendenca vsem županstvom. V tej okrožnici pozivlja finančna intendenca vojne oškodovance, da prijavijo terjatve nasproti Avstriji glede vojnih dajatev (rekvizicij), prisilnega vojnega dela in avstrijske vojaške stanarine tudi tedaj, če jim je bila že izplačana vojna odškodnina na račun teh terjatev.

Kaj bi se terjatvami nasproti Avstriji, ki bi se morale prijavit tržaški finančni intendant do 24. aprila 1925?

Tržaška finančna intendenca je s svojo okrožnico povzročila glede terjatev nasproti Avstriji in celotnega vojnoškodninskega vprašanja tako zmedo, da vlada danes v tem važnem gospodarskem vprašanju največja nejasnost. Finančna intendenca tolmači dogovor med Avstrijo in Italijo tako široko, da naravnost uničuje važne določbe dosedanjih vojnoškodninskih zakonov in odlokov, ki so še vedno v veljavi. Zmedo je še povečal tržaški list »Piccolo«, ki je priobčeval dolge razprave ljudi, ki so živeli in žive na račun revnih oškodovancev in ki bi hoteli z vojno odškodnino še nadalje polniti svoje žepe. Preširoka razlaga dogovora med Avstrijo in Italijo, ki jo je zagrešila finančna intendenca in razni člankarji okoli »Piccola« gre tako daleč, da bi se priznava samo tista škoda kot vojna škoda, ki je bila povzročena po strogo vojnih dogodkih, oziroma vzrokih kot

## Zopet žrtev vojnega streliva.

V soboto dne 28. febr. predpoldne je pobiral na pobočju Sv. Gore 26letni Loze Čibej, doma iz Dol-Otlice, stanujoč pri bratu v Gorici vojno železje. Nesreča je hotela, da je nalezl na šrapnel, katerega je dvignil, a mu je razpočil v rokah in mu grozno razmesaril obe roki do zapestij ter ga težko ranil tudi po nogah. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico, kjer so mu morali odrezati obe roki. Njegovo stanje je skrajno nevarno.

## Dramatično društvo v Gorici.

Vprizori dne 7. in 8. t. m. v dvorani Trgovskega doma velezabavno in duhovito veselobje v treh dejanjih »Poslednji mož«, spisal F. K. Svoboda, iz češčine prevlel Fr. Govekar. Igra je doživela sijajne uspehe povsod, kjer so jo igrali. Vloge so v dobrih rokah. Režijo vodi društveni režiser g. C. Bratuž.

## Prosvetna zveza.

### Gospodinjiskj tečaj.

Zgornje vipavsko okrožje priredi v Vrhpolju, p. Vipava gospodinjiskj tečaj, ki se začne 15. marca t. l. in bo trajal 6 tednov. Prošnje je vložiti na dekliški krožek v Vrhpolju p. Vipava; tozadevne okrožnice so prelela vsa društva. Vipavska dekleta, prvič po vojski se Vam nudi ugodnost, da se lahko doma, praktično in teoretično izobrazite v vseh gospodinjiskih strokah, zato ne zamudite te izredno ugodne prilike. Prošnji za sprejem je priložiti priporočilo društva, predsednika, ali, če ni društva, voditelja Marijine družbe. Za priprav. odbor gospod. tečaja Franica Kodre.

n. pr. po obstreljevanju iz topov, pušk, vžigalnih granat itd. Po tej razlagi je dolžna Italija samo do vojno škodo plačati vojno odškodnino. Vsa druga škoda ne spada pod vojno škodo, temveč med takozvane ifegolarne rekvizicije, za katere bi morala plačati odškodnino Avstrija. Tako n. pr. ne bi imel pravice do vojne odškodnine po tej razlagi kmet v Vipavi, Postojni, Idriji itd., če so mu vojski odnesli vsa hišna vrata, okna in vso premičnino. V takih krajih bi bila vojna škoda in zato tudi pravica do vojne odškodnine mogoča le, če so jo povzročili strelji iz zrakoplovov. Ta razlaga imenovanega dogovora pa je v največjem in jasnem nasprotstvu z vojnoškodninskimi enotnim zakonom od 27. marca 1919. št. 426 in dopolnilnim kr. odlokom od 27. nov. 1919. št. 2422, ki prištevata med vojno škodo »vsako škodo, ki jo je povzročil sovražnik v nasprotju z vojnim pravom«. Danes je znana ta preširoka in neutemeljena razlaga že velikomu delu naše dežele. Zato vlada povsod veliko razburjenje in jeza. Ljudje se vprašujejo: kako je mogoče od nas zahtevati, da povrnemo državi že izplačano vojno odškodnino? Gotovo je, da pomeni napačna razlaga finančne intendenca naravnost revolucijo v vojnoškodninskem vprašanju in največjo nevarnost za premnoga naša gospodarstva. Te nevarnosti ne odstranjuje tudi kr. odlok od 11. januarja 1925. št. 50, ki določuje, da bo finančno ministerstvo dovoljevalo do 70% predujme od privoljene oziroma likvidirane vojne odškodnine na račun teh terjatev nasproti Avstriji.

## KAJ BOMO UKRENILI?

Brez skrbi prijavit in sicer takoj vse terjatve nasproti Avstriji na podlagi »Gor. Straži« priobčenega vzorca, ki se jih prijavi prefekturi.

Glede terjatev, o katerih smo danes govorili in ki se morajo prijavit tržaški finančni INTENDANCI, PA POČAKAJTE. Glede teh terjatev moramo priti do popolne jasnosti. Razlaga finančne intendenca bi zamogla naše ljudstvo težko oškodovati. Tajništvo Kmetско-đelavske zveze je že posredovalo v tej zadevi na pristojnih mestih ter je tudi pozvalo poslan-

ca Besednjaka, ki se nahaja v Rimu, da napravi pri merodajnih ministerstvih potrebne korake. **Torej, do končnih navodil počakajte s prijavitelji!**

Pripravite pa vse potrebne dokumente, kakor tudi seznam škode, o kateri mislite, da pripada v to prošnjo.

## Kaj je novega na deželi?

### Lig nad Kanalom.

Prišli so zadnji dnevi pusta in urno so potekali. Vse je norelo na ožrog, a naši fantje so ostali pri svojem mirnem življenju in nadaljevali svoje vsakdanje delo. Kako da so ostali otožni sredi pustnega veselja? — Kaj še otožni! Veseli so bili in zadovoljni, tako da bi jih bilo gotovo drugi zavidali, če bi jim le bilo mogoče zreti v njih srca. Okusili so zadovoljnost in veselje, ki ju druga leta ob taki priliki niso imeli. Zato so tudi z enako dobrovoljnostjo na pepelnico vstali; ničesar niso pogrešali, ničesar se niso kesali, nobenega žalostnega spomina niso imeli. Zdravi in neutrujeni so lahko takoj prišli za kramp in lopato. Ali se je tako godilo tudi drugim, ki so se v norem veseljačenju kopali? Tako je treba pustiti praznovati, da veselje ni le navidežno, ampak pravo notranje ter da ne traja samo tistih par dni. Vi pa, liški fantje, zavedajte se tega pred vsemi drugimi in tako delajte tudi naprej. Bog vas živi!

### Prvačina.

Od vseh koncev in krajev naše dežele bereš v »Straži« poročila o ne-prestanem napredovanju prosvetnega gibanja in raznih koristnih naprav. Le iz Prvačine, ki ima kar tri godbe in veliko dvorano, ki bi jo prav radi imeli tudi drugod, in ki ima prav vse pogoje za živahen razmah društvenega življenja, posebno petja in telovadbe, le iz Prvačine ne slišiš ničesar. Čemu »Straža« ne poroča, da so imeli na pustno nedeljo »Nebesa na zemlji« namesto pekla in da so se pozno v noč po veselici vrteli kot nori? Da so na pustni terek zopet plesali, ko so prej celo dopoldne čili mladenci našemljeni hodili z godbo po vasi, in da se je vse to norenje vršilo zato, ker je ljudstvo preveč bogato, da lahko na vso moč pleše, ker je toliko izobraženo, da ne potrebuje nobenega prosvetnega društva, zlasti ne krščanskega, ker mladina vse zna, le tega ne, česar krvavo potrebuje — kako se izobraziti in popleniti srce.

Mladina, čuj resno besedo. Ne misli, da je tvoja edina naloga ples, ki krade starišem denar, tebi pa zdravje in poštenje. Izberite si kaj bolj potrebne: družstvo, pa poskrbite, da se bodo redno vršila predavanja kot jih ima 140 prosvetnih društev teden za tednom po vaseh krog vas.

Poglejte, kako so pridni drugod. Berite samo »Goriško stražo«, ki je odsev vsega življenja med sloj. ljudstvom pri nas, berite »Nas čolnič«, glasilo poštenih krščanskih društev, ki so združena v matici Prosvetni zvezi — in boste z žalostjo spoznali, kako daleč zadaj ste ostali. Pa kako boste brali, ko se smejete, kadar je treba dati borih 15 lir za »Stražo« ali 6 lir za »Čolnič«! Za vino pač, za ples in druge neumnosti, za kaj poštenega pa ne! V občini je okrog 246 hiš. Izmed vseh gospodarjev, fantov in deklet pa lahko na prste na rokah sešteješ vse naročnike »Straže« in »Čolniča«. Žalostno, pa resnično. — Zganite se vsaj vi, gospodarji, in pojdite k sosedu in ga toliko časa silite, da naroči in plača kak naš list; čez par mesecev vam ta sosed poreče: »Zakaj me nisi že prej opozoril na ta in ta list?«

Prvaška mladina danes v resnici prvači v zaspanosti, skoraj tudi v plesanju in zanikarnosti. Kar pa se tiče poštenega dela za lastno izobrazbo, nekdanjega lepega petja, vztrajne telovadbe itd., v tem nazadnjači in ne zasluži svojega imena. — Ko bi brali vsi gospodarji »Stražo«, bi jim povedali še to, da so pa-

Ne dajte se begati od raznih špekulantov in ne trosite po nepotrebnem denarja. Po mnogih vaseh so namreč razni posredovalci kot n. pr. odvetnik Boccini že otvorili svoje pisarne, v katerih proti visoki odškodnini (50 lir) izposlušujejo tozadevne prijave. Še enkrat, ne dajte se begati!

metni napredni kmetje ustanovili konsumno zadrugo, katere se pa večina kmetov boji. Ne vedo namreč, da je ravno v zadrugi njihova moč. Naj bo za danes dovolj.

### Sp. Idrija.

Dolgo že ni bilo obširnejšega poročila v »Straži« iz naše vasi. Predpretečeni mesec 25. jan. smo položili k večnemu počitku posestnika Matija Podobnika iz Sp. Kanomlje. Društvo mu je kot vsakemu članu zapelo tri žalostniške. Pokojni je bil vzoren družinski oče in med ljudstvom splošno priljubljen. N. p. v m. Ostalim naše sožalje. — Društvo žal ne more nastopati z javnimi prireditvami radi pomanjkanja prostora, kljub temu, da imamo zelo primeren oder napravljen nalašč za šolske prostore. Upamo, da se bo sčasoma zopet dovolilo zgolj poučne oziroma kulturne prireditve v šolski sobi. Za sedaj se pa moramo omejiti le na društvene domače zabave.

### Breginj.

Dne 19. febr. t. l. je tukaj umrl po kratki, mučni bolezni Andrej Rosič iz Breginja št. 118. Nameraval se je poročiti dne 18. febr. Oklici so se v tretje izvršili dne 15. febr. Dva dni pred nameravano poroko je še sam tolkel orehe za štruklje, potem se ga je lotila bolezen in po groznih bolečinah — je šel namesto v cerkev k poroki v hladni grob. Bog mu daj večni mir!

### Grahovo ob Bači.

Dne 18. februarja se je poročila gosp. Marija Florjančič iz ugledne in spoštovane hiše s Koritnice z g. Andrejem Kosom iz podmelške fare. Cerkevno slavnost je opravil v podružni cerkvi na Kneži brat zaročenca čast. g. Viktor Kos, kaplan v Bovcu. Mlademu paru želimo obilo sreče!

### Reka pri Cerknem.

Iz zadnjega dopisa iz naše vasi je bilo razvidno, da so nam vzeli nad 40 let obstoječo šolo, katere nam kljub mnogim protestom niso vrnil. Naša ukaželina mladina pa postopa po vasi in zapravlja mlada leta. Gotovo mislijo oblasti, da smo neolika in hribovci, kar pa ni res. To je dokazal naš nedeljski sestanek, na katerem smo ustanovili »Mlekarsko zadrugo«. Udeležba je bila zadovoljliva, čeravno so pokazali nekateri posestniki iz bližnjih vasi našo slovansko nevzajemnost. Bodite pametni! Združite se vsi brez izjeme, kajti le v skupnosti je moč in napredek! Čim več je udeležbe, tem bolj gotov je procvit in uspeh zadruge. Tudi naša Gospodarska zadruga dobro uspeva in je imela v razmeroma kratkem roku lep uspeh. Le tako naprej! Pustimo pijančevanje, harmoniko in ples in združimo se raje v kakšno izobraževalno društvo, potem bo naša vas za vzgled drugim ter bomo lahko s ponosom rekli: »Mi ne zaostajamo, ampak napredujemo.«

### Iz Medane.

Skoro leto dni je minulo od naših občinskih volitev, če se te volitve sploh smejo tako imenovati. Že takrat smo v »Goriški Straži« poročali, da bo v Medani župan oni, ki bo znal najlepše pete lizati in najsiljeje se vsiljevati našemu prijatelju D'Ottoneju v Drnovku. Ta pa je bil naš sedanji »šindako« L. Toroš. Po 3 ure dolgem ovinku, (da ga Medanci ne zaslede), je skoro vsak dan tekal molodovat D'Ottoneja za županski stolček. Ko ga je D'Ottone spoznal za

najzvestejšega oprodo, mu je naproseni stolček obljubil. Za protiuslugo pa mu je naš »šindako« zbral ducat sebi enakih starešinov. Lepsega daru D'Ottoneju ni mogel dati kot ta snoparski šopek. Sicer, za pesek v oči, je bilo v tem šopku tudi nekaj čistih izjem, ki so pa takoj iz odbora izstopile. Vse to smo že lansko leto, ko po tistih medanskih komedijah, »Goriški Straži« sporočili. Takrat naše poročilo radi državnozbornskih volitev ni bilo priobčeno. Dejstva so pa dokazala, kako točna so bila ta poročila, ker silijo že sadovi na dan. Kakoršen delavec, takšno delo. Medanska občina je iz hvalečnosti imenovala za občinskega zdravnika D'Ottoneja, tega najzvestejšega sovražnika Slovencev, kar jih lazi po zemlji.

Le tako dalje, slavni Ninči in nič! Kar z barvo na dan, saj se poznamo, smo domači.

Uredništvo »Goriške Straže« rade volje potrjuje, da gosp. Gradnik Jos. mlajši ni pisal dopisa, ki je bil priobčen v našem listu 25. febr. in ni z njim v nikaki zvezi. Prizadetim resno pravimo: nobene vloge ne igra oseba dopisnikova, zato ne iščite ga. Popravite rajši svoje zmote in nerodnosti! Kdor hoče v javnosti delati, se mora zavedati, da ima javnost pravico, njegovo delo presojsati in če ni pravilno tudi obsoditi.

Uredništvo.

### Idersko.

Pustni dnevi so za nami. Nastopili je postni čas, čas premišljevanja in razmišljanja. Tudi v naši vasi so reči ozir. vprašanja, o katerih bomo morali prej ali slej razmišljati, ker nam silijo od dne do dne v ospredje.

Eno tako vprašanje bi bilo, obnove našega prost. gasilnega društva. To društvo, ki je imelo pred vojno svojo brizgalno ter vse potrebno orodje in svoj dom, akoravno skromen, spi spanje pravičnega. Treba bo posredovati na pristojnih mestih, da se društvu čimprej izplača voj. odškodnina, ker brez nje ni mogoče misliti na obnove.

Slišijo se tudi glasovi o zavarovalniški goveje živine. Predvojno smo imeli podružnico deželne zav. gov. živine, ki je našemu kmetu stala v vsaki nezgodi krepko ob strani ter mu lajšala usodne ure. Ali ne bi kazalo, da se v tem oziru kaj ukrene?

Tudi o konsumu se že nekaj govori. Pa počakajmo, da pridejo na tem polju vsi do spoznanja, da le v zadrugi naša rešitev in naš obstoj.

Sedaj pa pride, kar bi moral že prej omeniti namreč to, da vse zadrugo, ozir. društveno delovanje za Jobi le tedaj svoj razmah, če imamo tudi potrebne prostore na razpolago. In žalibog teh nimamo. Zato čutimo nujno potrebo po zadrugnem oz. društvenem domu. Če že ne bi zmogli palače, bi znožili vsaj eno dvorano, ki bi odgovarjala našim potrebam. Treba bi bilo le nekoliko dobre volje in požrtvovalnosti, kajti kamen h kamnu... Če pomislimo, da nimajo ne županstvo, ne izobraž. društvo, ne posojilnica i. t. d. svojih prostorov, ter morajo biti le na »fitu«, tedaj bomo razumeli, da se mora vzeti vso stvar resno v roke. Gospodarji, od vas je odvisno! Razmere se spreminjajo, ter časi hitijo. — S časom pa prihajajo nove potrebe.

Dal Bog, da bi o tem mnogi razmišljali ter prešli tudi v dejanja.

Vaščan.

## Idrijske novice.

Za zvišanje rudarskih plač se borba nadaljuje. Vsebinsko lepaka, katerega je izdal tukajšnji politični tajnik Vlahovich, smo že zadnjič omenili. Voditelji federacije rudarjev in gozdarjev so na istega odgovorili, da ne gredo nikamor v deputaciji, ker je prošnja že vložena na pristojnem mestu.

Na ta odgovor zastopnikov delavstva je odgovoril g. Vlahovich zopet

potom lepakov. V njih pravi, da voščiteji delavstva zamenjavajo ekonomično zadevo s politično. Radi strankarstva so onemogočili vsaka pogajanja ter tako pokazali, da zahteva rudarjev za zvišanje plač ni temeljila na neobhodni denarni potrebi, ampak je bila le politična poteza.

V svoji deputaciji koncem januarja so delavci izjavili, da odklanjajo vsako odgovornost glede morebitnih posledic, ako se plač v najkrajšem času ne zviša. — V svojem lepaku je tukajšnja našistovska sekcija odvračala vsako odgovornost glede zavlačevanja in glede ugoditve prošnje.

Ker vsakdo odklanja vsako odgovornost, je jasno, da je zadeva presrečna in da temelji na globoki resničnosti.

Naj bi se pristojna oblastva zavezala za ugodno rešitev te upravičene zahteve naših rudarjev!!!

### Novi podprefekt.

V soboto zvečer je prispel k nam novi podprefekt g. dr. Alacevich, ki je prevzel v pondeljek svoje posle. Gospoda poznamo, ker je bil pred letom dni že na tem mestu. Upravlja te posle zaenkrat začasno.

V nedeljo bo posetil naše mesto Videmski prefekt.

V nedeljo dne 15. t. m. je v Trstu po operaciji umrla gospa Frančiška Poženel (roj. Podobnik). Zadnja želja pokojnice je bila, da bi počivala v domačem kraju. Pripeljana je bila 17. t. m. domov in naslednji dan položena k večnemu počitku. Naj v miru počiva, ostalim iskreno sožalje.

## Slovenska Benečija.

Tu pri nas imamo le žalostne novice:

### Smrtna kosa.

Meseca januarja je umrl na Vrhu (Landar) veleposestnik Ivan Kostaperariu, večletni župan tarčetske občine. Pokojni je bil nevtrahen prista ljudske stranke, značajan katoličan in Slovenec, oče ubogih in preganjanih. Kakšen ugled je užival, je pričal njegov pogreb: 23 duhovnikov in 4000 ljudi sino našli. Naj v miru počiva.

### Grozna nesreča

se je pripetila v našem matajurskem pogorju. V petek, 20. februarja je prišel preč. g. Alojzij Blažič, vikar v Matajurju v Gorenji Barnas obiskat omdotnega vikarja, preč. Ivana Manzina, ki je nevarno bolan. Ko se je v spremstvu sorodnika po noči vracal po nevarnih stezah v Matajur, je v bližini vasiče Podar padel v 150 m globok prepad. V isto globoko je padel tudi nečak, ki je hotel prijeti padajočega strica pa si h sreči, razen neznaatnih prask, ni storil nič žalega. Mogel se je splaziti do Podra in obvestiti ljudi o nesreči. Takoj je bila na nogah vsa vas in po dvehurni napornem trudu se je posrečilo prenesti nesrečnega gospoda vsega pobi-tega, a še živega v Podar. Ko so izvedeli v Matajurju za strašno novice, je vse, kar je živega: možje, žene, otroci, prihitele v Podar. Ko so v pondeljek zdravniki sklenili, da morajo na vsak način prenesti gospoda v bolnišnico, je med ljudstvom, ki je že tri

## Pozor!

Naša zavarovalnica

**'L'UNION'**

— Gorica —

se je preselila s svojim  
uradom

v Via Barzellini št. 2

I nadstropje.

dni neprestano molilo okoli priljubljenega vikarja, nastalo tako jokanje, da je moralo biti pretreseno tudi najtrdnije srce. Za ljudmi, ki so nesli gospoda, so kričali: Ali živega ali mrtvega, g. Alojzija nam boste morali zočet prinesiti v Matajur. Blagi gospod je podlegel smrti v Čedadski bolnišnici v četrtek 26. februarja. Ko prišem te vrstice mu Beneški Slovenci pripravljajo pogreb, vreden takega moža. Č. g. Blažutič, gostoljuben duhovnik, veselega značaja, nadarjen, neprekosljiv pridigar, je bil jako priljubljen ne samo v Beneški Sloveniji, ampak po vsej Furlaniji. Laški časniki se ga hvaležno spominjajo zaradi njegove odkritosrčne gostoljubnosti do turistov. Spominjajo se ga kot nenavadnega pridigarja, ki je imel slovensko pridigo v svetišču M. B. v Vidnu o priliki petdesetletnice kronanjanju M. B. Ni čuda torej, ako je na vratih bolnišnice v Čedadu kar mrgolelo ljudi, ki so povpraševali po gospodu iz Matajurga. Naj mu bo lahka slovenska zemlja, v kateri bo počival!

#### Duhovniške spremembe.

V minulem letu so se izvršile sledeče spremembe med našo duhovščino. Preč. g. Pij Kolino je bil premeščen iz Sv. Lenarta v Zavrh, med terške Slovence. V Sv. Lenart je prišel č. g. Čačič iz Brisču. V Brisču se je preselil č. g. Kauser iz Lese. Na Leso najbrž pride č. g. Josip Šimic iz Čeneble, v Čenebly pa g. Ivan Šiniko iz Laškega. Pravijo, da pojde č. g. Kolino iz Zavrha h salezijancem v Turin. Vrste naših duhovnikov se krčijo, a naraščaja je neznatno malo.

#### Listnica Kmetско - delavske zveze in političnega društva „Edinosti“ v Gorici.

1. Zagar Jožeta, Zuga 79: Vaša pokojninska prošnja je začasno ugodno rešena pod št. 517. Potrebni so še nekateri podatki, na kar vam bo definitivno priznana pokojnina.
2. Šušnjelj Marija, Voglarji-Trnovo. Pokojnina vam je priznana z dne 6. febr. 1925. pod št. 829-072712.
3. Sturm Jakob, Livek 55: Vaša pokojninska prošnja je bila ugodno rešena pod št. 822-064796, dne 5. febr. 1925.
4. Spacapan Lojze, Ozeljani št. 51: Tudi Vaša prošnja je bila ugodno rešena dne 7. januarja 1925. pod št. 819-1020869.
5. Škarobot Marija, Solkan: Vaša prošnja je bila ugodno rešena dne 17. febr. 1925 pod št. 898-074990.
6. Papek Lucija, Tol. Lom 14: Vaša pokojninska prošnja se ravnokar proučuje in bo v kratkem rešena.
7. Piculin Stefanja Trnovo-Voglarji 37: Vaša pokojninska prošnja je bila ugodno rešena dne 6. februarja pod št. 893-074982.
8. Prati Jožeta, Livek-Idrsko: Vaša pok. prošnja bo v kratkem rešena, ker je že v pregledu. Posredovali smo ponovno, da se čimprej reši.
9. Mlekuž Rozalja, Šturje 121: Vaša prošnja je v pregledu in bo v kratkem rešena.
10. Siklavič Antonija, Volče št. 153: Vam je bila priznana po našem posredovanju začasna pokojnina pod št. 531-078282. Potrebne so še nekatere informacije, da se vam za stalno prizna pokojnina.
11. Menon Antonija, Milje-Škofije 28: Vaša pokojninska prošnja se nahaja ravnokar v pregledu. Posredovali smo ponovno, da se prošnja čimprej reši.
12. Medved Terezija, Livek-Peroti 36: Vam je priznana pokojnina pod št. 776-079217.
13. Leban Terezija, Tolmin-Poljubinj 57: Priznana vam je začasna pokojnina pod št. 526-064723. Od nekaterih informacij je še odvisno, da vam bo priznana stalna pokojnina.
14. Jurčič Ivan, Livek št. 32: Vam je bila priznana pokojnina dne 12. januarja 1925. pod št. 659-064758.
15. Kovačič Julija, Komen-Sveto št. 74: Vaša pokojninska prošnja je ravnokar v pregledu pod št. 075882.
16. Kalin Jožeta, Podgora št. 59: Vam je priznana za enkrat začasna pokojnina pod št. 557-063218. Upati je, da vam bo priznana stalna pokojnina, ko se proučijo še nekateri dokumenti.
17. Goljevšek Anton, Anhovo-Zapotok 73: Vaše pokojninske prošnje ni v Rimu. Najbrže je županstvo odposlalo Vašo prošnjo v Trst, kjer se je izgubila. Zahtevajte

ed županstva potrdilo, da je prošnjo odposlalo. Potrdilo pošljite tajništvu, da bo znova posredovalo.

18. Druluka Jožeta, Pevma št. 188: Vam je bila priznana pokojnina dne 29. januarja 1925. pod št. 763-063232.

19. Droč Marija, Gorica, Sempetrska ulica 48: Vam je priznana začasna pokojnina pod št. 576-061884. Upati je, da vam bo priznana stalna pokojnina, ko se proučijo še nekateri dokumenti.

20. Dobravec Marija, Tolmin: Vaša prošnja se ravnokar proučuje; tajništvo je znova posredovalo, da se čimprej reši.

21. Brovc Terezija, Grahovo-Koritnica 75: Vam je bila priznana pokojnina dne 18. dec. 1924. pod št. 595-078563.

22. Bratož Antonija, Št. Vid-Orehovica 1: Vam je bila priznana pokojnina dne 8. novembra 1924. pod št. 461-077664.

23. Bon Alojzij, Miren 273: Za Vas je predložen ugoden pokojninski načrt pod št. 684-1015139.

24. Bosljančič Jožeta, Sempeter št. 204: Vaša pokojninska prošnja bo v kratkem rešena, ker je že v pregledu.

25. Bulistič Ivana, Vrtojba št. 173: Vam je bila priznana pokojnina dne 16. februarja 1925 pod št. 890-070589.

26. Hrast Ana Livek 24: Vaša pokojninska prošnja bo v kratkem rešena, ker je že v pregledu.

27. Hrast Franc, Livek: Tudi Vaša prošnja za srote bo v kratkem rešena, ker je že v pregledu.

28. Gravner Antonija, Števerjan 98: Za Vas je bil pripravljen ugoden pokojninski načrt dne 16. febr. 1925 pod št. 891-078793.

29. Vidrih Ivan št. 30: Za Vas je bil pripravljen ugoden pokojninski načrt pod št. 532-1022114.

30. Koršič Marija, Gorica Via Seminario 4: Tudi za Vas je že predložen ugoden pokojninski načrt pod št. 451-061588.

#### Tajništvo.

#### Listnica uredništva.

F. B., Zapaže 25: Vaš sin nima pravice do oprostitve od vojaške službe, ker še žive drugi sinovi.

Č. g. I. St., Breginj: Prošnja Majje Kramer Breg 25 za vojno pokojnino je tajništvo K. D. Z. že odposlalo v Rim. Odgovor pride v kratkem. Ivan Rakar, Breg 86 naj pošlje tajništvu takoj natančne podatke in zadnji odlok o odbiti prošnji, da se vloži rekurz.

R. J. Pečine: Pošljite takoj dokumente in natančne podatke (kraj je mož umrl, kje je služil, vsled katere bolezni je umrl i. t. d.) tajništvu K. D. Z., da napravi potrebne korake.

Av gust Copi: VII. kategorija dobi 1140 lir. Pošljite tajništvu Kmečko-delavske zveze vse dokumente z natančnimi pojasnili, da vloži prošnjo.

Av gust Copi: Invalidi v državni službi ne izgubijo pravice do penzije. Naj pošlje dokumente istemu tajništvu, da ukrene potrebno.

L. I., Praprot: 1) Izvoz v Nem. A. se itak ne izplača; 2) ne; 3) ne.

I. St. Kaltwasser 25: Če so marke iz pred vojne se ne izplača menjati, ker so brez vrednosti. Če so iz povojnih časov, dobite zanje kakih 5 zlatih mark. Zamenjate pa v vsaki banki.

I. Kr., Trbiž 65: Optanti še nimajo pravice do vojne odškodnine. G. poslanca pa ni v Gorici.

F. Kr., Staroselo 3: 1) Radi kobile vložite prijavo na finančno intendanco podpricano s štirim pričami. 2) Razlastitveni zakon je še vedno v veljavi.

#### Tržne cene v Gorici.

Česnik 11—12, L kg, zelje 1.60—1.70 L kg, zelje kislo 1.40—1.60 L kg, kartofol 1.60—1.80 L kg, čebula 1.80—2 L kg, pesa rdeča 50—60 v kg, fižol 1.80 do 2.20 L kg, koks 2.80—3 L kg, krompir 80 v do 1 L kg, radič rdeč 2.50—3 L kg, špinača 1—1.20 L kg, vrzote 1.10—1.30 L kg, semenski krompir 100—1.20 L q, pomaranče 20—25 v kos, fige suhe 2.40—3 L kg, limoni 15 v kos, jabolka 2.60—3.20 L kg, orehi 4—4.40 L kg, hruške 1.40 do 2.50 L kg, maslo 16—18 L kg, mleko l 1—1.20 L, med 10 L kg, jajca 55—60 v kos, seno po kakovosti 22—25 L q, slama po kakovosti 21 do 23 L q.

#### Darovi.

Za Alojzijevišče: Elektrostrojna zadruga v Cerknem 25 L. Srčna hvala!

Za »Slovensko sirotišče«: na svatbi g. Jankota Kodriča in gdč. Milke Piščanec v

Brah nabrali 14 L, g. Fakuč 11 L kot zbirko pevskega zbora na Ustju; D. F. 5 L. — Bog poplačaj!

#### Vabilo

k II. rednemu občnemu zboru Kmetске in delavske gospodarske zadruge r. z. z o. j. na Reki pri Cerknem, ki se bo vršil dne 19. marca 1925. ob 2. uri popoldne na Reki v hiši g. Tauša, št. 13.

#### DNEVNI RED:

1. Poročilo o poslovanju v l. 1924.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računov.
4. Prememba pravil.
5. Razni predlogi.

V slučaju nezadostne udeležbe se bo vršil v smislu § 16 pravil pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom, občni zbor, ki bo sklepal pravnoveljavno ob vsakem številu članov. NAČELSTVO.

#### Vabilo

### občnemu zboru „Kmečke in delavske gospodarske zadruge“ v Hudajužni

ki se bo vršil dne 19. marca t. l. ob 2. uri popoldne v zadruginih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrditev računskega zaključka za leto 1924.
4. Slučajnosti.

Vstop dovoljen samo članom. ODBOR.

SVILOREJCI! Zdaj je zadnji čas, da si zagotovite dobro seme svilopreik. Prednaročila sprejema Just Ušaj, agronom, Gorica, Via Favetti 6.

SEMENA za vrt in njivo, nemška iz Erfurta prodaja Just Ušaj, agronom v Gorici, Via Favetti 6.

Prodam. — Parcelo in stavbo pripravno za vsako lesno industrijo ali kaj drugega. Ima 14 konjskih sil vodne moči v lepem kraju. 7 km od železnice, 2 minuti od glavne ceste. Kupna cena približno 160.000 dinarjev. — Več povč lastnik Osvald Werdnik, Jesenice-Fužine 61, Slovenija, Jugoslavija.

**Teod. Hribar (nasl.) - Gorica**  
**CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)**

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenthart & Haymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suknja.  
**Blago solidno! Cene zmerne!**

**ERNIA** ozdravljena  
z najnovejšim pasom **BROOCK**  
Mirodilnica in dišavnica  
**E. Grapulin-Gorica**  
naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

**POZOR!**

**PEKI - TRGOVCI IZ GORICE IN OKOLICE**

**Glavna zaloga drož-fece**  
tovarne „Distillerie Italiane in Milano“  
**je v ulici Oberdan št. 13**  
(za kasarno v hiši Fratelli di Lenardo)  
Glavni zastopnik **BRATUS MARCELO**

**POZOR!**

#### Valuta.

Dne 3. marca si dobil:

za 100 franc. frankov	127.— do 127.50 Lir
za 100 belg. frankov	124.— do 126.— Lir
za 100 švic. frankov	477.— do 480.— Lir
za 100 čes.-slov. kron	73.50 do 74.— Lir
za 100 dinarjev	39.95 do 40.25 Lir
za 1 sterling	118.25 do 118.75 Lir
za 1 dolar	24.80 do 24.95 Lir
za 1 zlato marko	5.85 do 5.95 Lir
za 100 avst. kron	0.0345 do 0.0355 Lir

#### Beneške obligacije.

Dne 3. marca: Srednji kurs L. 81.12, v Trstu 81.60; v Milanu 81.50, v Rimu 81.75 L.

IMAM 1000 PRVOVRSTNIH CEPLJENK trt beli burgundec ter par sto črnega burgundca in žlahtnine na prodaj. — Ivan Lavrenčič, Vrhpolje pri Vipavi 26.

#### Fotograf JOSIP NARDIN

se je preselil iz ul. Via Carducci na Koren, nasproti Attemsove palače.

#### Zaloga za stavbarstvo v Gorici. Via Carducci - - Telefon 240

Prva goriška zaloga stavbnega in sorodnega materiala.

Zastopstvo domačih in inozemskih tvrdk. Cement, apno, vsakovrstna opeka, cementni kvadrati za podove, enaki iz ceramike, marmorja in beneškega kamna, marmornate ploščice, litosil, parket, žaluzije na ovoj tvrdke KOMAREK iz Monakovega.

Cevi iz litega in kovanege železa, solidne potrebščine za vsakršno industrijo in pečarje, ploščice za oblogo sten domače in inozemske, predmeti za higijenične naprave v ceramiki in v porcelanjenem železju, katramirana lepenka KOMEROFING, lesni cement, asfalt, nepremočljivi predmeti, žične mreže. Lastna izdelava vsakovrstnih umetnih marmorjev, belih in pisanih, kocke za mozaike, mlinski kamni domači in inozemski.

**CENE BREZ KONKURENCE.**